

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 27. europaudvalgsmøde

Mødedato: fredag den 11. april 2025

Tidspunkt: Kl. 10.30

Sted: vær. 2-133

Dagsorden

Den 10. april 2025

- L 1. Rådsmøde nr. 4092 (udenrigsanliggender) den 14. april 2025
Forelæggelse ved udenrigsministeren
Rådsmøde 4092 – Bilag 1 (samlenotat)
EUU alm. del (20241) – Bilag 377 (kommenteret dagsorden)
- L 2. Drøftelse af invitation til COSAC under dansk EU-formandskab
EU-note (20241) – E 14 (EU-note om invitation)
EUU alm. del (20241) – Bilag 378 (udkast til brev vedr. invitation)
- L 3. Evaluering af udvalgsrejse til Algeriet
- L 4. Eventuelt

Der vedlægges foreløbig oversigt over det under punkt 1 nævnte møde.

Praktiske oplysninger:

Hvor intet andet er angivet, afholdes Europaudvalgets ordinære møder for åbne døre. Tilmelding for tilhørere skal ske *senest kl. 12.00 dagen inden mødet* ved Europaudvalgets sekretariat (europaudvalget@ft.dk; tlf. +45 33 37 36 10). Der vil være pladsbegrænsning.

Anvendte forkortelser:

FO =Forhandlingsoplæg

L =Lukket behandling

Rådsmøde nr. 4092 (udenrigsanliggender) den 14. april 2025

1. Ruslands aggression mod Ukraine
 - *Politisk drøftelse*
EUU alm. del (20241) – Bilag 374 (udvalgsmødereferat side 6, sidst behandlet i EUU 14/3-25)
 2. Situationen i Mellemøsten
 - *Politisk drøftelse*
EUU alm. del (20241) – Bilag 374 (udvalgsmødereferat side 10, sidst behandlet i EUU 14/3-25)
 3. EU-Afrika-forholdet
 - *Politisk drøftelse*
EUU alm. del (20222) – Bilag 309 (udvalgsmødereferat side 471, sidst behandlet i EUU 10/12-21)
 4. Vestbalkan
 - *Politisk drøftelse*
EUU alm. del (20231) – Bilag 685 (udvalgsmødereferat side 13, sidst behandlet i EUU 21/6-24)
 5. Eventuelt
 6. Siden sidst
- L a) EU's handelsrelationer til USA
EUU alm. del (20241) – Bilag 380 (udvalgsmødereferat side 11 FO,
forhandlingsoplæg om EU's handelsrelationer til USA forelagt EUU 21/3-25)

Alle dagsordenspunkter hører under Udenrigsministeriets ressort.

Europaudvalget

Referat af 27. europaudvalgsmøde

Dato: fredag den 11. april 2025

Tidspunkt: Kl. 10.30

Sted: vær. 2-133

Til stede: Brigitte Klitskov Jerkel (KF) formand, Henrik Møller (S) næstformand, Thorkild Holmboe-Hay (S), Christian Friis Bach (V), Jens Henrik Thulesen Dahl (DD), Alexander Ryle (LA), Louise Brown (LA) og Claus Jørgensen (SF).

Desuden deltog: Udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen.

L **Punkt 1. Rådsmøde nr. 4092 (udenrigsanliggender) den 14. april 2025**

Rådsmøde 4092 – Bilag 1 (samlenotat)

EUU alm. del (20241) – Bilag 377 (kommenteret dagsorden)

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Alle punkter forelægges til orientering.

Jeg kan indledningsvis oplyse, at vi forventer at vedtage rådskonklusioner om oprettelsen af en ny årlig europæisk mærkedag, nemlig European Day of Safe Travel Abroad. Den vil falde den fjerde fredag i maj – i år bliver det fredag den 23. maj. Formålet er at øge kendskabet til, at man f.eks. som dansk rejsende uden for EU kan henvende sig til andre EU-landes repræsentationer i lande, hvor Danmark ikke selv er repræsenteret, for at opnå konsulær beskyttelse på lige fod med det pågældende EU-lands egne statsborgere. Det bakker vi selvfølgelig op om fra dansk side.

1. Ruslands aggression mod Ukraine

– *Politisk drøftelse*

EUU alm. del (20241) – Bilag 374 (udvalgsmødereferat side 6, sidst behandlet i EUU 14/3-25)

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): De amerikanske bestræbelser på at få Rusland og Ukraine til at indgå en våbenhvile har som bekendt ikke ført til gennembrud. Mens Ukraine har accepteret en fuld våbenhvile uden betingelser, er der indtil videre ingen tegn på, at Rusland er villig til at slække på sine maksimalistiske krav.

Samtidig fortsætter Rusland de meget omfattende og dødbringende luftangreb i hele Ukraine. Senest i weekenden kostede Ruslands voldsomme luftangreb mod ukrainske storbyer 20 menneskeliv, herunder 9 børn. Det førte til, at vi fra dansk side sammen med Storbritannien og Frankrig den 8. april 2025 hasteindkaldte til et møde i FN's Sikkerhedsråd. Her understregede alle rådsmedlemmer – bortset fra Rusland – behovet for at beskytte civile, mens Rusland benyttede mødet til at

sprede usandheder om, at de civile dødsfald var forårsaget af et vildfarent ukrainsk luftforsvarsmisil. De seneste drab på civile, herunder børn, vidner om, at den russiske tilgang er uændret.

Jeg forventer, at Trumpadministrationen i nær fremtid vil tage de næste skridt i forsøget på at drive forhandlingerne fremad. Men der er betydelig uklarhed omkring den amerikanske tilgang – herunder hvordan USA vil reagere, hvis ikke Rusland er villig til at indgå en aftale. Der er kommet signaler fra bl.a. den amerikanske udenrigsminister på kanten af NATO-mødet om, at præsidentens tålmodighed har sin grænse, og at der skal ske noget inden for uger og ikke måneder. Men der er som sagt stadig en betydelig uklarhed.

På den baggrund forventer jeg, at vi på rådsmødet vil fokusere på, hvordan vi kan fortsætte med at styrke Ukraines forhandlingsposition. Fra dansk side støtter vi aktivt op om det store arbejde, der pågår med Frankrig og Storbritannien i spidsen for at gøre Europas stemme gældende i forhandlingerne om fred i Ukraine.

Jeg forventer også, at der vil være fokus på, hvordan vi i fællesskab kan intensivere den militære støtte til Ukraine. EU's udenrigsrepræsentant, Kaja Kallas, har foreslået et initiativ, der har til hensigt at sikre mere militær støtte til Ukraine. Grundet modstand fra særlig ét medlemsland foreslås initiativet nu gennemført uden for EU-27-samarbejdet. Initiativet har form af en politisk hensigtserklæring, hvor jeg i første omgang forventer, at vi vil sætte som målsætning at levere 2 mio. styk artilleriammunition til Ukraine i 2025 baseret på frivillige tilsagn og bidrag fra medlemslandene. Fra dansk side vil vi fortsat presse på for, at initiativet bliver så ambitiøst som muligt.

Endelig forventer jeg, at vi vil drøfte, hvordan vi kan øge presset på Rusland gennem en 17. sanktionspakke.

Alexander Ryle (LA): Hvad skal den 17. sanktionspakke mod Rusland indeholde? Udvalget har haft et møde med EU-kommissær Dan Jørgensen om russisk gas. Vil sanktionerne reducere vores import af russisk gas? Eller vil det handle om skibstrafikken i Østersøen, f.eks. at de ikke må sejle i Østersøen, hvis de ikke lever op til miljøstandarder, eller hvad man kan finde på af juridiske begrundelser?

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Vores helt overordnede tilgang er at indføre de hårdest tænkelige sanktioner, der kan opnås enighed om. Den 17. sanktionspakke vil fokusere på omgåelse. Sanktionerne virker, men dem, der bliver underlagt sanktioner, tænker kreativt og konstruktivt over, hvordan man kan leve med dem, og så finder varerne andre kanaler, så det er vigtigt hele tiden at lukke huller. Pakken vil også fokusere på det maritime og ikke mindst skyggeflåden, som over de seneste pakker er blevet yderligere sanktioneret. Flere og flere skibe er oplyst, og der er en større og større indsats over for flagstaterne osv., men der er bestemt rum for mere, hvilket vi arbejder på – både i forbindelse med sanktionspakkerne, men også i andre sammenhænge som f.eks. i NB8++ (Nordic-Baltic 8++), G20 osv.

Der er også et stærkt fokus på, at vi på et tidspunkt skal forlænge de gældende sanktioner, hvilket vi skal gøre op mod sommer. Det er vigtigt at holde det varmt. Sanktioner kræver enstemmighed, og man skal ikke undervurdere vigtigheden af at fastholde det pres, sådan som tingene nu er i bevægelse med et USA, der har et andet syn på, hvordan krigen kan ende. Det kan potentielt smitte

af på tænkningen i europæiske hovedstæder. For mig er det lige så vigtigt som at forberede en ny sanktionspakke.

2. Situationen i Mellemøsten

– Politisk drøftelse

EUU alm. del (20241) – Bilag 374 (udvalgsmødereferat side 10, sidst behandlet i EUU 14/3-25)

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Jeg forventer, at hovedfokus vil være på udviklingen i Gaza og på Vestbredden samt situationen i Syrien. Herudover vil der blive afholdt højniveau-møde mellem EU og det palæstinensiske selvstyre i forlængelse af rådsmødet, hvilket vi også ventes at drøfte.

Situationen i Gaza er fortsat fastlåst, og udsigterne til en våbenhvile ser desværre meget vanskelige ud. Israel har udvidet sin militære tilstedeværelse med operationer på landjorden, og der er fortsat blokeret for nødhjælp. Der er heller ingen fremgang for så vidt angår frigivelsen af de 59 israelske gidsler, der fortsat holdes i fangenskab af Hamas.

Situationen har fyldt i bl.a. FN's Sikkerhedsråd, herunder ikke mindst på grund af den seneste tragiske hændelse med drab på 15 nødhjælpsarbejdere i Rafah. Fra dansk side har vi i Rådet taget kraftigt afstand fra angrebet, ligesom vi har støttet op om en undersøgelse af forløbet.

Situationen er også bekymrende på Vestbredden. Den stigende bosættervold og udvidelse af bosættelserne samt de omfattende israelske militære operationer presser det palæstinensiske selvstyre, som i forvejen står i en meget vanskelig finansiell situation. Derfor forventer jeg en drøftelse af, hvordan EU bedst kan støtte selvstyret og dets reformer både politisk og økonomisk. Dette bakkervi vi som bekendt op om fra dansk side, bl.a. så selvstyret bliver i stand til at vende tilbage til og lede Gaza.

I Syrien er en transitionsregering blevet udpeget af overgangspræsident Ahmad al-Sharaa. Ministerholdet anses generelt som teknokratisk og kompetent, men der udtrykkes en vis bekymring over den reelle inklusion af minoriteter samt tendensen til magtcentralisering omkring præsidenten. Statsopbygningen er samtidig udfordret af den enorme humanitære og økonomiske krise i landet samt skrøbelige sikkerhedssituation.

Derfor er det vigtigt, at EU fortsat engagerer sig i Syrien for at understøtte en positiv udvikling og holde al-Sharaa op på hans løfter om overgangsretfærdighed og en inklusiv politisk transitionsproces. Det forventer jeg at vi vil fortsætte vores drøftelser af på rådsmødet, herunder eventuelt via yderligere suspenderinger af sanktioner, som selvfølgelig skal være reversible, hvis udviklingen går i den forkerte retning.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

3. EU-Afrika-forholdet

– *Politisk drøftelse*

EUU alm. del (20222) – Bilag 309 (udvalgsmødereferat side 471, sidst behandlet i EUU 10/12-21)

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Jeg forventer fokus på forberedelserne af udenrigsministermødet mellem EU og Den Afrikanske Union (AU) den 21. maj 2025.

Mødet vil være en vigtig trædesten frem mod topmødet mellem EU og Den Afrikanske Union, der forventes afholdt i slutningen af 2025 og altså potentielt under dansk EU-formandskab – et år, hvor vi i øvrigt fejrer 25-året for forholdet mellem EU og Den Afrikanske Union.

Det sker i en tid præget af geopolitisk konkurrence, hvor EU-Afrika-partnerskabet er strategisk vigtigt. Derfor er det også et centralt budskab i regeringens Afrikastrategi, at EU skal være de afrikanske landes foretrukne partner.

Men vi skal også være bevidste om, at den geopolitiske konkurrence stiller høje krav til os. Derfor bliver vi nødt til at nytænke relationen, så vi ikke kun kommer op i gear, når topmøderne melder sig, men også fastholder dialogen og sikrer vores fælles interessevaretagelse mellem skåltalerne.

Samlet set skal vi derfor søge at få tankegangen og tilgangen fra vores Afrikastrategi til at slå igennem på EU-niveau. Med den rette strategiske tilgang har vi mulighed for at styrke EU's forhold til landene i Afrika ved at fremstå som en forudsigelig og pålidelig partner – dette også på trods af, at EU hverken kan eller bør fylde alle de huller, som amerikanske beslutninger vedrørende USAID (USA's agentur for international udvikling) efterlader i bl.a. Afrika.

Herudover forventer jeg, at vi kommer til at drøfte konflikterne i Sudan og Den Demokratiske Republik Congo, som vi bl.a. arbejder for en politisk løsning på i Sikkerhedsrådet. Begge konflikter er komplekse. Løsninger kræver lokal forankring og politisk lederskab fra toneangivende lande i regionen. Fra dansk side støtter vi op herom og arbejder gennem vores kanaler for bl.a. at sikre beskyttelsen af civile, og at den nødvendige nødhjælp når uhindret frem.

Endelig forventer jeg, at drøftelsen kommer omkring bredere emner såsom fred og sikkerhed, migration samt andre aktørers indflydelse på kontinentet.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

4. Vestbalkan

– *Politisk drøftelse*

EUU alm. del (20231) – Bilag 685 (udvalgsmødereferat side 13, sidst behandlet i EUU 21/6-24)

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Jeg forventer fokus på den aktuelle politiske og sikkerhedsmæssige situation i regionen. Aftenen inden rådsmødet afholdes desuden en middag mellem EU-landene og udenrigsministrene fra de seks Vestbalkanlande.

På rådsmødet forventer jeg først og fremmest, at vi vil se på, hvordan EU styrker samarbejdet med Vestbalkanlandene på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område. Her er der gode forudsætninger for et succesfuldt samarbejde.

I lyset af de geopolitiske udfordringer, vi står over for, er det positivt, at fem ud af de seks lande på Vestbalkan har tilpasset sig 100 pct. til EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Samtidig er det stærkt skuffende, at Serbien – der som bekendt forhandler om optagelse i EU – har en tilpasningsgrad på omkring 60 pct. Der er behov for, at den serbiske regering viser, at den mener ønsket om EU-medlemskab alvorligt. Det kræver retsstatsreformer, respekt for mediefriheden, og at de i langt højere grad aktivt bakker op om EU's politikker.

Det er desværre ingen hemmelighed, at Rusland gør sit for at puste til de konflikter, der ulmer i regionen. Det ser vi bl.a. i Bosnien. Det er bekymrende og noget, som vi gennem EU og vores ambassader i regionen skal fortsætte med at arbejde aktivt på at modgå.

Derfor glæder det mig, at EU de sidste par år har taget nogle væsentlige beslutninger i forhold til landenes EU-integrationsproces. Det kan forhåbentlig anspore dem til at gøre mere for at bidrage til stabiliteten i regionen, for det er jo i høj grad også formålet med udvidelsesprocessen.

Alexander Ryle (LA): Vi snakker ikke nok om Nordmakedonien, som har været undervejs til EU-medlemskab i 20 år efterhånden, og som har gjort ret meget for at blive klar til det. De har f.eks. allerede ændret deres forfatning én gang; de har skiftet navn efter ønske fra Grækenland. Nu er der så et ønske om, at de skal anerkende bulgarere som en officiel minoritet. Jeg hører fra mine kollegaer i Europarådet, at man egentlig er villig til at gøre det, men at man har brug for en sikkerhed for, at der ikke bare kommer nye krav igen og igen. Kan EU skabe en sikkerhed for Nordmakedonien? Kan vi presse på for at komme videre i processen? De er ved at være klar, de har været lang tid undervejs, og de mister måske snart modet, hvis der ikke sker noget.

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Jeg er enig i din beskrivelse af landet og deres parathed. Nordmakedonien gjorde et enormt godt indtryk på NATO-udenrigsministermødet. Udvidelse forudsætter enstemmighed, og derfor kan jeg ikke give nogen garantier her. Det er en delikat balance. På den ene side skal man sørge for at holde folk motiveret og ikke bygge barriererne så højt op, at man taber troen på, at man selv kan springe over dem. Omvendt skal man ikke gøre det for let at springe over og lukke folk ind, som ikke står på de kollektive værdier, EU er bygget op omkring. Vi mener, at vi også af geopolitiske grunde skal sørge for, at Vestbalkan trækkes den rigtige vej, og man skal ikke bare se Vestbalkan som Vestbalkan, men se nuancerne landene imellem. Jeg burde selv engagere mig mere i det, for nu at være helt ærlig. Der har længe været planer om,

at jeg skulle rejse dertil, også i sammenhæng med kolleger i Norden. Det er godt, du nævner det. Vi skal passe på med at tage energien fra det, fordi der er så mange andre ting, der trænger sig så ekstremt hårdt på.

5. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

6. Siden sidst

- L a) EU's handelsrelationer til USA
 EUU alm. del (20241) – Bilag 380 (udvalgsmødereferat side 11 FO,
 forhandlingsoplæg om EU's handelsrelationer til USA forelagt EEU 21/3-25)

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

Mødet sluttede kl. 11.50.